ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ปุ๋ย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สืบสานงานเกษตร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ปุ๋ย
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง ๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ปุ๋ย

ความหมายของปุ๋ย

ปุ๋ย หมายถึง อาหารของพืชที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือที่คนเราสังเคราะห์ขึ้นโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สามารถทำให้พืชเจริญเติบโตได้

ประเภทของปุ๋ย

แบ่งได้เป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑. ปุ๋ยอินทรีย์ คือ ปุ๋ยที่ได้จากซากพืชซากสัตว์ มูลสัตว์ เศษขยะมูลฝอยต่างๆ ซึ่งจะช่วยบำรุงดินมากกว่าบำรุงพืช สามารถแบ่งออกได้ ๔ ชนิด คือ

๑.๑. **ปุ๋ยคอก** คือ ปุ๋ยที่ได้จากมูลสัตว์ชนิดต่างๆ

วิธีใช้ นำมาผสมคลุกกับดินก่อนใช้กับพืช

๑.๒. **ปุ๋ยหมัก** คือ ปุ๋ยที่ได้จากการหมักของซากพืช ซากสัตว์ เช่น ฟางข้าว มูลสัตว์ เศษอาหาร พืช ผักรวมถึงเปลือกผลไม้กับเชื้อจุลินทรีย์และกากน้ำตาล

วิธีใช้ นำมาผสมกับน้ำแล้วฉีดพ่นลงแปลงปลูกผัก หรือแปลง

๑.๓. **ปุ๋ยพืชสด** คือ ปุ๋ยที่ได้จากการปลูกหรือหว่านพืชตระกูลถั่วต่าง ๆ เช่น โสน ถั่วเขียว ปอเทือง เป็นต้น

วิธีใช้ ไถกลบบนดินหรือแปลงผัก ใช้ปรับสภาพดินให้ดีขึ้น

๒. ปุ๋ยอนินทรีย์ หรือปุ๋ยเคมี คือ ปุ๋ยที่ได้จากการสังเคราะห์แร่ธาตุต่างๆเพื่อเป็นธาตุอาหารหลักของพืช สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๒.๑ **ปุ๋ยเดี่ยวหรือแม่ปุ๋ย** คือปุ๋ยที่มีธาตุอาหารหลัก ธาตุใดธาตุหนึ่งเพียงธาตุเดียว

๒.๒. **ปุ๋ยผสม** คือ ปุ๋ยที่ได้จากปุ๋ยเดี่ยวหรือแม่ปุ๋ย ผสมกัน ๒ ชนิดขึ้นไป

วิธีใช้ ๑. ละลายน้ำรด โดยใช้กับปุ๋ยที่ละลายน้ำได้ดี

๒. หว่าน โดยใช้มือกำแล้วหว่านปุ๋ยไปให้ทั่วถึง

๓. หยอดหลุม ใช้กับพืชที่ปลูกเป็นหลุมห่างกันจะช่วยป้องกันการชะล้างจากน้ำ

๔. โรยเป็นแถว ใช้หลังจากการพรวนดิน โดยเฉพาะกับพืชที่ปลูกเป็นแนวจะช่วยทุ่นแรง และประหยัดเวลา

ประโยชน์ของปุ๋ย

๑. ช่วยปรับปรุงสมบัติต่างๆ ของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช

๒. ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปรับสภาพดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศได้ดี รากพืชจึงชอนไชไปหาธาตุอาหารได้ง่ายขึ้น

๓. ช่วยแก้ปัญหาจากศัตรูพืชและโรคระบาดต่างๆ

๔. ช่วยสร้างโฮโมนพืช พืชจะให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี และคงทนสามารถเก็บได้นาน

เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยอนินทรีย์

ปุ๋ยอินทรีย์	ปุ๋ยอนินทรีย์
๑. มีธาตุอาหารครบถ้วนแต่ปริมาณไม่มาก	๑. มีธาตุอาหารหลักครบตามความต้องการ
๒. ทำให้ดินร่วนซุย	๒. เมื่อใช้ไปนาน ๆ จะทำให้ดินเสีย
๓. รักษาความเป็นกรดเป็นด่างได้	๓. เมื่อใช้ไปนาน ๆ ดินจะเป็นกรด
๔. ทำใช้เองได้	๔. ต้องซื้อและราคาแพง
๕. ใช้เวลานานกว่าจะได้ผลผลิต	๕. ใช้ระยะเวลาสั้นให้ผลผลิตสูง
๖. เก็บรักษายาก	๖. เก็บรักษาง่าย ขนส่งสะดวก
๗. อาจมีศัตรูและโรคพืช	๗. ไม่มีศัตรูและโรคพืช